

Dizajn Dialogu

/ Polsko-białoruska konferencja

w ramach Międzynarodowego Festiwalu Plakatu i Typografii Plaster
w Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu

24.05.2012 (Kino Centrum)

Podczas drugiego dnia Festiwalu Plaster zostanie zorganizowana konferencja pod tytułem *Dizajn Dialogu*. Jest ona konsekwencją projektu zadedykowanego grafice projektowej, który CSW zrealizowało w Mińsku w 2011 roku. Do konferencji zostali zaproszeni polscy i białoruscy artyści. Istotą tego przedsięwzięcia jest odnalezienie i analiza podobieństw i różnic pomiędzy polskim i białoruskim językiem grafiki projektowej. Takie zagadnienia jak: kaligrafia, plakat, alfabet cyryliczny, etnologia dizajnu, typografia, czy organizacje dizajnerskie będą pretekstem do poszukiwań symetrii pomiędzy twórczością i aktywnością kulturową polskich i białoruskich dizajnerów.

Program

10.00 – 10.45 / **Franciszek Otto** / Litery z gestem. Kaligrafia w projektowaniu krojów pism

Historia cyrylicy do momentu reformy Piotra Wielkiego toczyła się odrębnym torem, chociaż cyrylica funkcjonowała jako czcionka już od końca XV wieku. Od XVIII wieku, po jej transformacji i zbliżeniu się do alfabetu łacińskiego, alfabety te kroczą wspólnym torem. Wiek XX, znaczony rewolucyjnymi zmianami również w dziedzinie typografii, przypieczętował znaczenie pisma narzędziowego w projektowaniu krojów pism. Jednakże do historii typografii przeszły tylko najciekawsze projekty krojów inspirowanych pismem narzędziowym, których autorami są XX-wieczni kaligrafowie alfabetu łacińskiego: Carlos Winkow, Roger Excoffon, Hermann Zapf, Adrian Frutiger, Ed Benguiat, Jill Bell, Phil Grimshaw, Timothy Donaldson, Henryk Sakwerda. Kroje ich autorstwa używane są również w typografii polskiej, tej z ery druku czcionkowego, fotoskładu, jak i w ostatnich latach składu komputerowego.

10.45 – 11.30 / **Paweł Semczanka** / Sztuka litery, kaligrafia

Jaką rolę w tworzeniu kompozycji kaligraficznych odgrywa przyzwyczajenie i wiedza? Jak oddziałują na siebie biomechanika i psychofizjologia pisma? Jaki wpływ na styl kaligrafowania wywierają narzędzia – pióro ostre, ścięte ukośnie, okrągłe (redis). Ozdobnik (charakter linii), forma, transformacja? Przestrzeń, obraz, styl w kaligrafii. Szczególne narodowe cechy pisma. Tendencje we współczesnej kaligrafii.

11.30 – 12.00 / przerwa kawowa

12.00 – 12.45 / **Nikodem Pręgowski** / Street fighters – Wielkoformatowe komunikaty wizualne

Wielkoformatowe komunikaty wizualne, eksponowane na ulicach polskich miast, kojarzone są zazwyczaj z kampaniami komercyjnych przedsięwzięć, za którymi stoi ogromny budżet, zespół specjalistów od marketingu i reklamy, a także z reguły nie najwyższa jakość artystyczna. Jednak nie od dziś wiadomo, że najciekawsze zjawiska estetyczne funkcjonują pod szyldem niezależnych działań, podszyte są chęcią manifestacji określonego poglądu, demaskowania mankamentów naszej rzeczywistości czy prowokacji. Czy w pejzażu miejskim polskich miast, zdominowanym przez kampanie billboardowe znanych koncernów jest jeszcze miejsce dla działań niekomercyjnych, dla bezinteresownych kontestatorów, stojących na barykadzie walki w słusznej sprawie? Garść subiektywnych refleksji na temat polskiego *outdooru* będzie próbą znalezienia odpowiedzi na to pytanie.

12.45 – 13.30 / Lena Karpilova / Białoruski Dizajn Graficzny w sferze kultury

Czy współczesny dizajn graficzny w sferze kultury białoruskiej kontynuuje tradycję szkoły sowieckiej? Czy też obecnie, w XXI w. dziedzina projektowania graficznego nabyła nowych wyrazistych cech, tworząc niepowtarzalny styl? Książki, albumy muzyczne białoruskich pisarzy i muzyków są opracowywane graficznie przez białoruskich dizajnerów, którzy pracują nie tylko na terytorium Białorusi, lecz także, co należy szczególnie podkreślić, cieszą się ogromnym zainteresowaniem za granicą. Plakaty do wystaw, wydarzeń muzycznych i spektakli są także tworzone przez Białorusinów. Na dzień dzisiejszy dizajn graficzny jest jednym z najbardziej wyraźnych trendów w projektowaniu na Białorusi.

Na przykładzie porównania prac uznanych już artystów, (takich jak Jury Tareieu, Sjargiej Sarkisau, Ruslan Najden, Michal Aniempadystau i in.) i młodych dizajnerów, a także wybranych prac studentów uniwersytetów artystycznych (Białoruskiej Państwowej Akademii Sztuk Pięknych, Witebskiego Państwowego Uniwersytetu Technologicznego) podczas wykładu spróbujemy zrozumieć tendencje występujące we współczesnej szkole projektowania graficznego, wyznaczyć jej cechy szczególne, a także określić kierunek, w którym się ona rozwija.

13.30 – 14.00 / przerwa kawowa

14.00 – 14.45 / Rene Wawrzekiewicz / Hipsterzy kontra metaforyści, czyli polskie projektowanie graficzne

W 2011 roku w ramach działań Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej, odbyła się pierwsza edycja projektu pod tytułem *Projekt Roku 2010/2011 – Polski Konkurs Graficzny*. W wyniku rocznej pracy kilkudziesięciu researcherów udało się zebrać około 300 projektów graficznych powstałych w latach 2010 i 2011. Zbiór obejmował bardzo różnorodne dziedziny i specjalizacje projektowania graficznego. Bardzo bogaty i przekrojowy materiał posłużył jury konkursu *Projekt Roku* do wskazania najlepszych i najważniejszych projektów roku ubiegłego. Prezentacja, w oparciu o research dokonany na potrzeby konkursu, będzie próbą analizy i opisania kluczowych procesów, dominujących podziałów, najnowszych trendów i tendencji we współczesnym projektowaniu graficznym w Polsce.

Współczesne polskie projektowanie po latach zapatrzania w Zachodnią Europę zaczyna nabierać własnego charakteru i stylu, nieoczywistego i czasem bardzo zaskakującego...

14.45 – 15.30 / Dźmitier Surski / Białoruski Związek Dizajnerów

Białoruski Związek Dizajnerów jest organizacją pozarządową, która skupia specjalistów z praktycznie wszystkich kierunków i dziedzin dizajnu na Białorusi, a także artystów, fotografików, pedagogów, znawców sztuki i kultury. W skład Związku wchodzi ponad 500 osób z różnych regionów Białorusi.

W czasie wykładu zostanie przedstawiona prezentacja dotycząca najbardziej ciekawych wydarzeń z życia Białoruskiego Związku Dizajnerów. Zaprezentowane również zostaną najlepsze prace białoruskich dizajnerów, a także fragmenty z kulturalnego i publicznego życia członków Związku.

15.30 – 17.00 / Michał Aniempadystau / Kolor Białorusi

Wizualna część projektu ilustruje treść wykładu, a także tworzy galerię artefaktów i obrazów, typowych i znaczących dla białoruskiej kultury na wszystkich jej poziomach – od codziennego do wysokiego, w przedziale czasowym – od średniowiecza do chwili obecnej.

Projekt *Kolor Białorusi* nie tylko bada wspomnianą tematykę, ale także proponuje widzowi autorską wersję białoruskiego modelu kulturowego, stworzonego za pomocą palety kolorów.

Podczas prezentacji projektu w ramach Festiwalu PLASTER szczególny akcent zostanie położony na kulturze polskiej i białoruskiej, ich wzajemnym oddziaływaniu, podobieństwach i różnicach.

